

HIGIENSKA PRIPOROČILA ZA NARAVNA KOPALIŠČA V ČASU SPROŠČANJA UKREPOV PO EPIDEMIJI COVID-19

»Ohranimo medosebno razdaljo vsaj 1,5 m ali več«

1. 7. 2020

Skladno z zahtevami evropske in naše zakonodaje za kopalne vode je v Sloveniji trenutno določenih **48 kopalnih voda na površinskih vodah (30 kopalnih območij in 18 naravnih kopalnišč)**. To so odseki na rekah, jezerih in morju, ki izpolnjujejo zakonsko določene kriterije za površinske kopalne vode in na katerih se sicer običajno kopalci zbirajo v večjem številu.

Dolžino kopalne sezone določa Pravilnik o podrobnejših kriterijih za ugotavljanje kopalnih voda in traja na morju od 1. junija do 15. septembra, na kopalnih vodah na celinskih površinskih vodah pa od 15. junija do 31. avgusta.

Naravna kopalnišča imajo upravljavca, za varnost kopalcev skrbijo usposobljeni reševalci iz vode, spremlja se kakovost kopalne vode. Območje kopalnišča je vidno označeno, vodne površine, namenjene kopanju, so ograjene. Urejeni so dostopi v vodo in iz nje, sanitarije, prostor za prvo pomoč in za reševalca iz vode, obiskovalci imajo dostop do pitne vode.

Najpomembnejši poti prenosa novega koronavirusa sta
preko **izločkov iz dihal** in **preko onesnaženih rok**.

Varna medosebna razdalja zaradi virusa, ki se izloča s kihanjem, kašljanjem, glasnim govorjenjem, petjem... je vsaj 1,5 metra. **V primeru, da je ta razdalja manjša, je tveganje za okužbo večje.** V primeru, da je večja, je tveganje za okužbo manjše.

Roke vedno obravnavamo kot onesnažene,
izjema je le neposredno po njihovem umivanju ali razkuževanju.

Z onesnaženimi rokami **prenašamo povzročitelja okužbe nase in na druge osebe ter predmete**, ki se jih dotikamo
(npr. kljuke, ročaji, držaji, delovni in rekreacijski pripomočki, denar...).

Do sedaj še **ni bilo opisanega primera fekalno-oralnega prenosa** novega koronavirusa.

Z upoštevanjem vseh navedenih ukrepov bomo zmanjšali možnost za okužbo in s tem ščitili sebe in druge. Za pravilno izvajanje samozaščitnih ukrepov mora **vsak prevzeti odgovornost. Popolne varnosti ni.**

ZDRAVJE OBISKOVALCEV IN ZAPOSLENIH

Na naravna kopališča naj vstopajo le zdrave osebe, brez znakov okužb dihal (kašelj, nahod, izcedek iz nosu, povišana telesna temperatura, bolečine v žrelu ...).

SPLOŠNI UKREPI

Upoštevati je treba vse splošne ukrepe za zaščito pred okužbo z novim koronavirusom: <https://www.nijz.si/sl/preprecevanje-okuzbe-z-virusom-sars-cov-2019>.

Gradiva so dostopna na povezavah:

- Higiena kašlja:
https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/uploaded/navodila_higiena-kašlja_0.pdf
- Umivanje rok:
https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/uploaded/navodila_higiena-rok_zdravstveni-delavci.pdf;

priporočamo uporabo infografike na vseh mestih na kopališču, kjer si je možno umiti roke za obiskovalce in zaposlene.

- Kaj lahko storim, da preprečim širjenje novega koronavirusa:
https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/uploaded/plakat_navodila_preprecitev-sirjenja.pdf

Upravlavec naravnega kopališča naj zagotovi, da so ukrepi nameščeni na vidnem mestu, zlasti ob vhodu na naravno kopališče (npr. na informacijskem mestu skupaj s kopališkim redom).

UPORABA OBRAZNIH MASK

Uporaba obraznih mask, ki prekrijejo nos in usta, zagotavlja poleg varne medosebne razdalje višjo varnost pri preprečevanju okužbe s SARS-CoV-2 pri gibanju in zadrževanju, zlasti v zaprtem javnem prostoru kopališča:

- pri uporabi sanitarnih prostorov;
- pri uporabi garderobnih prostorov oz. kabin za preoblačenje;
- pri uporabi gostinskih dejavnosti na terasah in letnih vrtovih skladno s Higieniskimi priporočili za izvajanje gostinske dejavnosti na terasah in letnih vrtovih za preprečevanje širjenja okužbe s SARS-CoV-2
https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/uploaded/gostinstvo_terase_in_letni_vrtovi.pdf
- pri uporabi prostorov za reševalce in prvo pomoč.

Uporaba zaščitne obrazne maske je obvezna za zaposlene kopališča v primerih, ko se morajo zaradi narave dela približati obiskovalcem na razdaljo manjšo od 2 m. Ukrep ne velja v primeru reševanja iz vode.

Natančnejša navodila za posamezna delovna mesta poda pooblaščen specialist medicine dela, ki natančno pozna organizacijski proces in tveganja na posameznih delovnih mestih.

Uporabniki mask naj upoštevajo navodila za pravilno namestitvev in odstranitev zaščitne maske: <https://www.nijz.si/sl/splosna-uporaba-zascitnih-mask>.

Obrazne maske za zaposlene zagotovi upravljavec naravnega kopališča. Obiskovalci naj maske zagotovijo sami.

UMIVANJE IN RAZKUŽEVANJE ROK

Umivanje ali razkuževanje rok naj se kot preventivni ukrep na kopališčih izvaja:

- ob vstopu v naravno kopališče;
- ob vstopu in izstopu iz sanitarnih prostorov;
- ob vstopu in izstopu iz garderobnih prostorov oz. kabin za preoblačenje.

Razkužila in namestitev podajalnikov za razkužilo zagotovi upravljavec naravnega kopališča. Podajalniki z razkužili naj bodo na več vidnih mestih.

KOPALIŠKI IN HIGIENSKI RED NA KOPALIŠČIH

Obiskovalci in kopalci naj upoštevajo predpisana obvestila upravljavca kopališča, ki so objavljena na informacijskem mestu ob vstopu na kopališče in na drugih mestih na kopališču:

- kopališki red;
- higienski red na kopališčih;
- navodila za zagotovitev varnosti in reda;
- navodila za vodne atrakcije;
- navodila za varovanje zdravja;
- kopališke znake;
- informacije o kakovosti kopalne vode;
- opozorila reševalcev iz vode in redarjev.

Kopališki red na naravnih kopališčih mora vsebovati tudi razlago barv zastav, ki so lahko izobešene na kopališču.

OHRANIMO RAZDALJO

Ključni preventivni ukrep na naravnih kopališčih je ohranjanje medosebne razdalje, tako na kopnem (na parkirnih prostorih, pred vhodom na naravno kopališče, na površini za sončenje, sprostitvev in počitek), kot v vodi na kopalni površini (vključno s plovnicami npr. splavi).

Obiskovalci in zaposleni naj ohranjajo medosebno razdaljo najmanj 1,5 m na obvodnih površinah in najmanj 2 m pri plavanju v kopalni vodi. Izjema so člani istega gospodinjstva.

Priporočamo razporeditev senčnikov na razdalji 4 m in največ 2 ležalnika na 1 senčnik, med sosednjimi ležalniki pa 2,5 m razdalje, tako, da se zagotovi nemoten prehod med ležalniki na ustrezni medosebni razdalji. Enaka priporočila veljajo pri razporeditvi brisač na katerih ležijo obiskovalci.

Pri toboganih, napravah za skoke v vodo in drugih atrakcijah naj se za zagotavljanje zadostne medosebne razdalje uporabi talne označbe.

Predvideno število kopalcev in dovoljeno število obiskovalcev mora upravljavec prilagoditi za doseganje varnostne razdalje med obiskovalci in kopalci za preprečitev širjenja virusa, ki povzroča COVID-19.

SMERI GIBANJA

Poti in smeri gibanja na kopališču naj bodo po možnosti označene na tleh tako, da se v čim večji meri prepreči srečevanje obiskovalcev iz nasprotne smeri oz. se pri tem lahko vzdržuje ustrezna medosebna razdalja 1,5 m ali več. Vhod/i in izhod/i na kopališče, kakor tudi v objektih na kopališču, naj bodo po možnosti ločeni. Če to ni možno, je treba pri srečevanju obiskovalcev, ki se gibljejo v nasprotni smeri, zagotoviti ustrezno medosebno razdaljo bodisi s fizično pregrado bodisi s časovnim zamikom na prehodu.

GARDEROBNE OMARICE

V garderobnih omaricah naj bodo oblačila kopalcev shranjena v osebni torbi kopalca. Iste garderobne omarice naj sočasno ne uporablja več kopalcev (razen, če so člani istega gospodinjstva).

Garderobe je treba čistiti in razkuževati po vsakem uporabniku (garderobne omarice, klopi ...).

TUŠI

Obiskovalci naj tuše uporabljajo posamično z upoštevanjem medosebne razdalje najmanj 1,5 m ali več.

Tuše je treba čistiti in razkuževati po vsakem uporabniku (vse površine tuša), če je tuš v zaprtem prostoru ga je treba stalno zračiti.

SANITARNI PROSTORI

Sanitarni prostori predstavljajo zelo pomembno točko glede možnega prenosa povzročitelja okužbe, zato je treba njihovi uporabi ter čiščenju in razkuževanju nameniti posebno pozornost.

- Število oseb, ki se v sanitarnih prostorih lahko hkrati zadržuje, naj bo prilagojeno velikosti prostora oz. naj v prostor osebe vstopajo posamično.
- Obiskovalcem morajo biti na razpolago tekoča voda, milo in papirnate brisače za enkratno uporabo.
- Sušilniki za roke in lase naj bodo izključeni (izven uporabe).
- Obiskovalci naj se čim manj dotikajo različnih predmetov in površin, le toliko, kot je nujno.
- Upravljavec naravnega kopališča naj zagotovi redno in učinkovito zračenje sanitarnih prostorov. V primeru mehanskega prezračevanja naj se zrak izmenja le s svežim zunanjim zrakom, brez recirkulacije zraka.
- Upravljavec naravnega kopališča naj zagotovi čiščenje in razkuževanje sanitarnih prostorov vsaj vsako uro.

ČIŠČENJE IN RAZKUŽEVANJE POVRŠIN IN OPREME

Načrte čiščenja prilagodite trenutno strožjim zahtevam npr. z večkratnim čiščenjem in razkuževanjem.

Upravljavec mora izvajati dosledno čiščenje vodnih atrakcij tobogan, plezala nad vodo, naprave za skoke v vodo ipd.), z dnevnim razkuževanjem površin, po potrebi pa tudi večkrat, če so onesnažena npr. s krvjo, izbljuvki, blatom.

Vsako uro je treba razkužiti, kontaktne površine, npr. ograje, držala, prijemala, kljuke in ostale površine, ki se jih obiskovalci pogosto dotikajo z rokami.

Skupno opremo (npr. ležalnike, ročaje senčnikov ...) je treba razkužiti dnevno pred začetkom obratovanja kopališča in pred menjavo uporabnika.

Posojanju opreme se je najboljšo izogniti (pripomočki za plavanje, plavalna očala ...) ali zagotoviti razkuževanje le-te med menjavo uporabnika.

Pogostnost čiščenja in razkuževanja garderobnih omaric in tušev je navedena zgoraj.

GOSTINSKE DEJAVNOSTI

Pri posluževanju gostinskih dejavnosti na naravnih kopališčih naj se upošteva [Higienska priporočila pri izvajanju turistično-gostinske dejavnosti za preprečevanje širjenja okužbe s SARS-CoV-](#)

[2 https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/uploaded/higienska_priporocila_pri_izvajanju_turisticno-gostinske_dejavnosti_za_preprecevanje_sirjenja_okuzbe_s_sars-cov-2.pdf](https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/uploaded/higienska_priporocila_pri_izvajanju_turisticno-gostinske_dejavnosti_za_preprecevanje_sirjenja_okuzbe_s_sars-cov-2.pdf).

IGRALA

Uporabo igral na kopnem in v vodi za sedaj odsvetujemo.

DODATNA PRIPOROČILA ZA KOPALCE

- Varno kopanje v površinskih vodah – naravna kopališča in kopalna območja v Sloveniji:
<https://www.nijz.si/sl/varno-kopanje-v-povrsinskih-vodah-naravna-kopalisca-in-kopalna-obmocja-v-sloveniji>
- Splošna priporočila za varno kopanje v površinskih vodah:
<https://www.nijz.si/sl/varno-kopanje-v-povrsinskih-vodah>

Viri:

1. Sproščanje ukrepov (COVID-19): <https://www.nijz.si/sl/sproscanje-ukrepov-covid-19>.
2. KAJ LAHKO STORIM, DA PREPREČIM ŠIRJENJE NOVEGA KORONAVIRUSA SARS-CoV-2019: https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/uploaded/plakat_navodila_preprecitev-sirjenja.pdfm
3. CDC; Water and COVID-19 FAQs | CDC Coronavirus Disease 2019 (COVID-19): <https://www.cdc.gov/coronavirus/2019-ncov/php/water.html>
4. HZJZ: https://www.hzjz.hr/wp-content/uploads/2020/03/Plaze_i_slatkovodna_kupalista_14_05.pdf
5. Higijenski red na kopalniščih: <https://www.nijz.si/sl/higienski-red-na-kopaliscih>.
6. Najpogostejša tveganja, ki jih predstavlja kopalna voda: <https://www.nijz.si/sl/najpogostejsa-tveganja-ki-jih-predstavlja-kopalna-voda>
7. VARNO KOPANJE V POVRŠINSKIH VODAH – SPLOŠNA PRIPOROČILA ZA KOPALCE: https://nijz.si/sites/www.nijz.si/files/uploaded/priporocila_povrsinske_vode_splсна_2019_koncna.pdf
8. VARNO KOPANJE V POVRŠINSKIH VODAH – NARAVNA KOPALIŠČA IN KOPALNA OBMOČJA V SLOVENIJI: https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/uploaded/priporocila_povrsinske_vode_regije_2019_koncna_1.pdf
8. Pravilnik o ukrepih za varstvo pred utopitvami na kopalniščih (Uradni list RS, št. [84/07](#), [22/13](#), [33/18](#) in [47/19](#))
9. Pravilnik o minimalnih higijenskih zahtevah, ki jih morajo izpolnjevati kopalnišča in kopalna voda v bazenih (Uradni list RS, št. 59/15, 86/15 – popr. in 52/18).
10. Navodilo za prezračevanje prostorov izven zdravstvenih ustanov v času širjenja okužbe COVID-19: <https://www.nijz.si/sl/navodila-za-prezracevanje-prostorov-izven-zdravstvenih-ustanov-v-casu-sirjenja-okuzbe-covid-19>